

دانشکده پزشکی
قالب نگارش طرح درس ترمی

عنوان درس : تغذیه اختصاصی و شیوه های تهیه غذاهای ویژه

مخاطبان: دانشجویان ترم سوم دکتری تخصصی طب ایرانی

تعداد واحد: ۲ (۱ واحد نظری - ۱ واحد عملی) سهم استاد از واحد: ۲

ساعت پاسخگویی به سوالات فراگیر: تا یک ساعت پس از اتمام جلسات درس

زمان ارائه درس: چهارشنبه ها

مدرس: دکتر زهرا جعفری

درس و پیش نیاز: ندارد

هدف کلی درس :

بازنگری در مبانی تغذیه در طب سنتی و یافته های علمی عصر حاضر، تغذیه در سلامت و بیماری، نقد و بررسی غذا درمانی در طب سنتی، انواع غذاهای رژیمی و خاص در طب سنتی و شیوه تهیه و موارد کاربرد آنها، استفاده از دانش روز برای ارتقا کیفیت غذاهای رژیمی سنتی و ملاحظات بهداشتی در تهیه، طبخ و نگهداری مواد غذایی

اهداف کلی جلسات :

- ۱- مبانی و روش های محاسبه کالری (ارزش غذایی مواد غذایی)
- ۲- آشنایی با کتب و منابع مطالعاتی قابل استفاده
- ۳- واژه شناسی تغذیه در منابع طب ایرانی
- ۴- آشنایی با مفردات غذایی
- ۵- تغذیه اختصاصی در بیماری های گوارشی (مری)
- ۶- تغذیه اختصاصی در بیماری های گوارشی (معه)
- ۷- تغذیه اختصاصی در بیماری های گوارشی (امعا)
- ۸- تغذیه اختصاصی در بیماری های گوارشی (کبد و طحال)
- ۹- تغذیه اختصاصی در بیماری های مفاصل
- ۱۰- تغذیه اختصاصی در بیماری های مغز و اعصاب
- ۱۱- تغذیه اختصاصی در بیماری های مردان
- ۱۲- تغذیه اختصاصی در بیماری های زنان
- ۱۳- تغذیه اختصاصی در بیماری های کلیه
- ۱۴- تغذیه اختصاصی در دوران بارداری
- ۱۵- تغذیه اختصاصی در دوران شیردهی
- ۱۶- تغذیه اختصاصی اطفال
- ۱۷- آشنایی با اصول تهیه انواع غذاها در طب ایرانی (انواع شوربا: زیرباج، سکباج، اسفیدباج)
- ۱۸- آشنایی با اصول تهیه انواع غذاها در طب ایرانی (رمانیه، حصرمیه، سماقیه)
- ۱۹- آشنایی با اصول تهیه انواع غذاها در طب ایرانی (مشوی، مطنجن، کردناک، مصوص، مقلی)
- ۲۰- آشنایی با اصول تهیه انواع غذاها در طب ایرانی (رب، مربا، حلوا)
- ۲۱- آشنایی با اصول تهیه انواع غذاها در طب ایرانی (قریص، هریسه)
- ۲۲- آشنایی با اصول تهیه انواع غذاها در طب ایرانی (نخوداب)

- ۲۳- آشنایی با اصول تهیه انواع غذاها در طب ایرانی (ما الشعیر)
۲۴- آشنایی با اصول تهیه انواع غذاها در طب ایرانی (انواع مزوره)
۲۵- آشنایی با اصول تهیه انواع غذاها در طب ایرانی (فالوده ها)

اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه:

هدف کلی جلسه اول: مبانی و روش های محاسبه کالری

اهداف ویژه جلسه اول

- ۱- آشنایی با مبانی و روش های محاسبه کالری
- ۲- هرم غذایی و اصول شکل گیری آن
- ۳- وزن مطلوب و فرمول های محاسبه آن
- ۴- نحوه محاسبه کالری مورد نیاز فرد و طراحی برنامه غذایی
- ۵- تاثیر روش های فراوری و نگهداری بر ارزش تغذیه ای مواد غذایی

هدف کلی جلسه دوم: آشنایی با کتب و منابع مطالعاتی قابل استفاده

اهداف ویژه جلسه دوم

- ۱- معرفی منابع مطالعاتی طب ایرانی (در حوزه اصطلاحات و واژگان مرتبط با غذا)

هدف کلی جلسه سوم: واژه شناسی تغذیه در منابع طب ایرانی

اهداف ویژه جلسه سوم

- ۱- مروری بر واژه شناسی تغذیه: غذای مطلق، غذای دوائی، دمای غذایی، غذای لطیف، غذای کثیف
- ۲- مروری بر واژه های درمانی مرتبط با غذا: مسخن، ملطف، مغری، مغلظ، مرقق، مطفی حرارت، ناشف، مولد دم، مقلل دم، ملین، منضج، مزلق، مبخر، مانع صعود بخار، مسدد، مفتح، جالی، مولد ریج، معدل، لزج، مقطع، مدر، قابض و سایر موارد)

هدف کلی جلسه چهارم: آشنایی با برخی مفردات غذایی

اهداف ویژه جلسه چهارم:

- ۱- برنج، انگور، شیر، خرما، تخم مرغ، به

هدف کلی جلسه پنجم: تغذیه اختصاصی در بیماری های گوارشی (مری)

اهداف ویژه جلسه پنجم:

- ۱- بیان انواع بیماری های مری، ذکر علل هر یک و تدابیر تغذیه ای مرتبط با هر کدام

هدف کلی جلسه ششم: تغذیه اختصاصی در بیماری های گوارشی (معدده)

اهداف ویژه جلسه ششم:

- ۱- بیان انواع بیماری های معدده، ذکر علل هر یک و تدابیر تغذیه ای مرتبط با هر کدام

هدف کلی جلسه هفتم: تغذیه اختصاصی در بیماری های گوارشی (امعا)

اهداف ویژه جلسه هفتم:

۱- بیان انواع بیماری های امعا، ذکر علل هر یک و تدابیر تغذیه ای مرتبط با هر کدام

هدف کلی جلسه هشتم: تغذیه اختصاصی در بیماری های گوارشی (کبد و طحال)

اهداف ویژه جلسه هشتم:

۱- بیان انواع بیماری های کبد و طحال، ذکر علل هر یک و تدابیر تغذیه ای مرتبط با هر کدام

هدف کلی جلسه نهم: تغذیه اختصاصی در بیماری های مفاصل

اهداف ویژه جلسه نهم:

۱- بیان انواع بیماری های مفاصل، ذکر علل هر یک و تدابیر تغذیه ای مرتبط با هر کدام

هدف کلی جلسه دهم: تغذیه اختصاصی در بیماری های مغز و اعصاب

اهداف ویژه جلسه دهم:

۱- بیان انواع بیماری های مغز و اعصاب، ذکر علل هر یک و تدابیر تغذیه ای مرتبط با هر کدام

هدف کلی جلسه یازدهم: تغذیه اختصاصی در بیماری های مردان

اهداف ویژه جلسه یازدهم:

۱- بیان انواع بیماری های اختصاصی مردان، ذکر علل هر یک و تدابیر تغذیه ای مرتبط با هر کدام

هدف کلی جلسه دوازدهم: تغذیه اختصاصی در بیماری های زنان

اهداف ویژه جلسه دوازدهم:

۱- بیان انواع بیماری های اختصاصی زنان، ذکر علل هر یک و تدابیر تغذیه ای مرتبط با هر کدام

هدف کلی جلسه سیزدهم: تغذیه اختصاصی در بیماری های کلیه

اهداف ویژه جلسه سیزدهم:

۱- بیان انواع بیماری های کلیه و مثانه، ذکر علل هر یک و تدابیر تغذیه ای مرتبط با هر کدام

هدف کلی جلسه چهاردهم: تغذیه اختصاصی در دوران بارداری

اهداف ویژه جلسه چهاردهم:

۱- بیان انواع ناخوشی های مرتبط با دوران بارداری، ذکر علل هر یک و تدابیر تغذیه ای مرتبط با هر کدام

هدف کلی جلسه پانزدهم: تغذیه اختصاصی در دوران شیردهی

اهداف ویژه جلسه پانزدهم:

۱- بیان انواع مشکلات دوران شیردهی، ذکر علل هر یک و تدابیر تغذیه ای مرتبط با هر کدام

هدف کلی جلسه شانزدهم: تغذیه اختصاصی در اطفال

اهداف ویژه جلسه شانزدهم:

۱- بیان انواع بیماری ها و شکایات مرتبط با دوران کودکی (اختلال در رشد، بی اشتها و سایر موارد) ذکر علل هر یک و تدابیر تغذیه ای مرتبط با هر کدام

هدف کلی جلسات هفدهم تا بیست و پنجم: آشنایی با اصول تهیه انواع غذاها در طب ایرانی
اهداف ویژه جلسات هفدهم تا بیست و پنجم:

۱- آشنایی با اصول تهیه انواع شوربا: (زیرباج، سبکاج، اسفیدباج)

۲- آشنایی با اصول تهیه (رمانیه، حصرمیه، سماقیه)

۳- آشنایی با اصول تهیه (مشوی، مطنجن، کردناک، مصوص، مقلی)

۴- آشنایی با اصول تهیه (رب، مربا، حلوا)

۵- آشنایی با اصول تهیه (قریص، هریسه)

۶- آشنایی با اصول تهیه (نخوداب)

۷- آشنایی با اصول تهیه (ما الشعیر)

۸- آشنایی با اصول تهیه (انواع مزوره)

۹- آشنایی با اصول تهیه (فالوده ها)

۱۰- ذکر فواید و موارد کاربرد درمانی هر یک از آنها

در پایان دانشجو قادر باشد:

انواع بیماری های مرتبط با اعضای مختلف و علل کلی آنها را شناخته و با تدابیر تغذیه ای کارآمد و کمک کننده به درمان آنها آشنا باشد
همینطور با نحوه طبخ و مواد بکار گرفته شده در غذاهایی که می توانند اثرات درمانی داشته باشند آشنا شود

منابع: تغذیه در بیماری ها (دکتر نجات بخش)، مخزن الادویه، منافع الاغذیه رازی

روش تدریس: ارائه به صورت سخنرانی

وسایل آموزشی: ویدئو پروژکتور و نرم افزار Power Point

سنجش و ارزشیابی

ساعت	تاریخ	سهم از نمره کل (بر حسب درصد)	روش	آزمون
متعاقبا مشخص میشود	متعاقبا مشخص میشود	۴۰	آزمون تستی/ تشریحی	آزمون میان ترم
متعاقبا مشخص میشود	متعاقبا مشخص میشود	۴۰	آزمون تستی/ تشریحی	آزمون پایان ترم
مستمر	مستمر	۲۰	پرسش شفاهی	مباحثه و حضور فعال در کلاس

مقررات کلاس و انتظارات از دانشجو:

دانشجویان بایستی حضور به موقع و منظم در کلاس داشته باشند. در صورت تعداد غیبت بیش از حد مجاز درس آنها حذف خواهد شد. در زمان حضور در کلاس بایستی احترام متقابل و توجه کامل به مطالب ارائه شده حاکم باشد.

در تمام جلسات کلاس، بایستی قبلاً مطلب جلسه بعد را مطالعه کنند و در ارزیابی کلاسی شرکت فعال نمایند.

نام و امضای مدرسین: دکتر زهرا جعفری

نام و امضای مدیر گروه: دکتر محمد حسین فرزایی

نام و امضای مسئول EDO دانشکده:

تاریخ تحویل

تاریخ ارسال: